

↑ mitten

Oktober

1972

MITTEN FÖR SPRIDNING AV MAKT OCH RESURSER

Mittenförbundet — en samlingsorganisation

I fjol ställde svenskspråkiga mittengrupper för första gången upp i studentkårsval. Mitten hade organiserat sig i Helsingfors Universitets studentkår, Tekniska Högskolans studentkår och Åbo Akademis studentkår.

I alla dessa studentkårer hade politiken dominerats av grupperingar till höger eller vänster. Utvecklingen hade gått mot en allt starkare polarisering. Bland de svenskspråkiga studenterna fanns ett uppenbart behov av ett mittenalternativ. Därför organiserade sig mittengrupper i HUS och THS medan Liberal Front i Åbo utvecklades till en mittenorganisation. Mittengrupperna inom de olika studentkåren blev samlingsplatser för centerinriktade och liberaler.

Mittengrupperna lyckades väl i studentkårsvalen. Som en följd av detta deltar mitten i styrelsesamarbetet i alla tre studentkåren.

I början av februari dethär året samlades representanter från de olika mittengrupperna för att grunda ett riksförbund — Mittenförbundet. Mittenförbundet har i dagens läge lokalavdelningar i de tre ovannämnda högskolorna, kontaktgrupper i övriga svensk- eller tvåspråkiga högskolor samt lokala grupper i så gott som alla läroverk.

MITTENSTUDENTERNA VID HELSINGFORS UNIVERSITET

Efter studentkårsvalen i fjol grundade mittengruppen i Helsingfors Universitets studentkår en förening — Mittenstudenterna vid Helsingfors Universitet r.f. Denna förening har under året följt händelserna i studentkårens delegation och styrelse och fattat beslut i viktiga frågor. Föreningens åsikter har sedan förts vidare av Mittens representanter i delegationen och i styrelsen.

Tack vare styrelsearbetet har Mitten haft goda möjligheter att göra en reell insats för studenterna. Huvudavsikten har fästs vid studentkårens socialpolitiska verksamhet. Detta har föreningen kunnat göra tack vare att dess representant i HUS' styrelse varit ordförande i styrelsens socialutskott.

MITTENFÖRBUNDET VID TF

Inom Tekniska högskolans studentkår organiserade sig Mitten på motsvarande sätt. Mittenförbundet vid Teknologföreningen grundades. I fjolårets studentkårsval hade Mitten också här lyckats få en person invald i delegationen. Liksom i HUS bildades en styrelse på center-vänster bas. Inom styrelsen erhöll Mitten också här ordförandeskapet i socialutskottet.

Vid sidan om arbetet inom THS har Mitten som gruppering också deltagit i Teknologföreningens styrelsearbete. Bl. a. har en aktiv mittenmedlem innehaft ordförandeskapet.

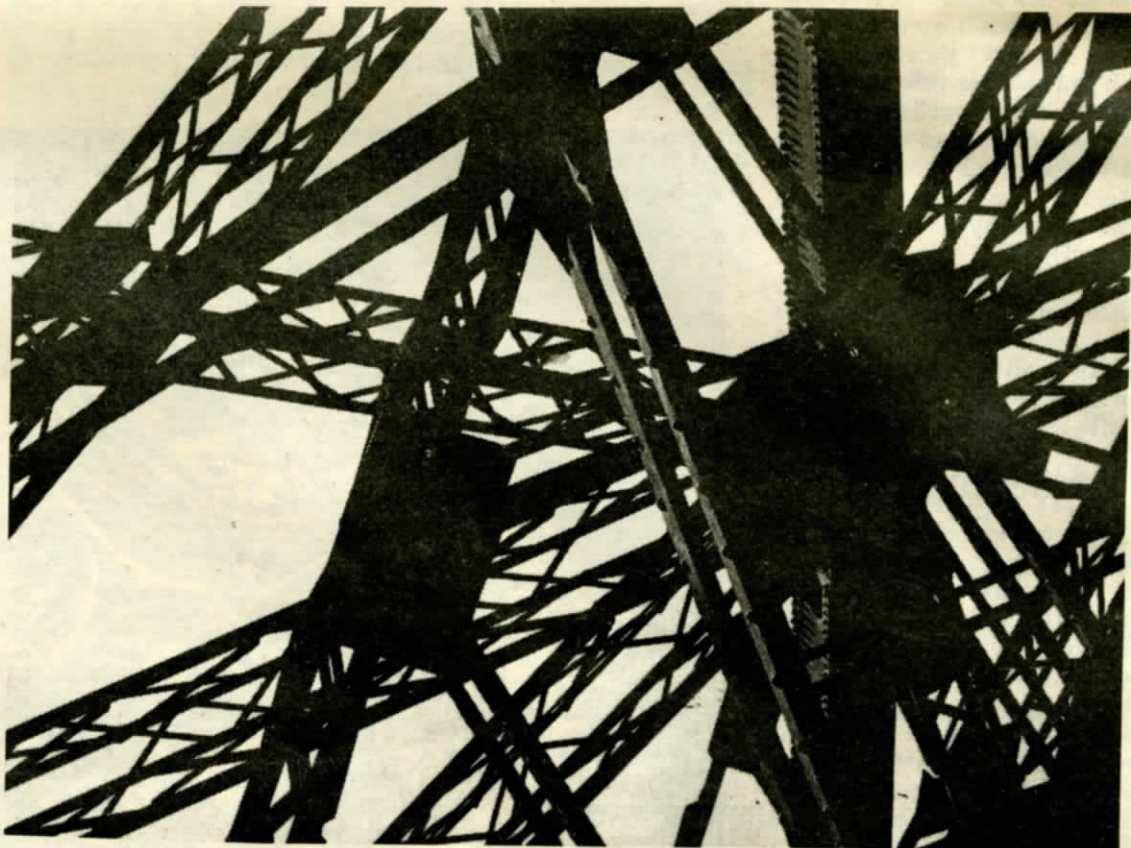
Samhällsutvecklingen har präglats av koncentration. Politiska, ekonomiska och byråkratiska eliter har fått allt större makt. Inkomstklyftorna har vidgats U-områden avfolkas medan sydliga kärnområden lider av överkoncentration i form av t. ex. miljöförstöring.

Denna koncentrationsutveckling återverkar också på högskolorna och studenternas förhållanden. Högskolorna är ofta överstora, utrymmesbristen är påfallande. De centraliserade utbildningsmöjligheterna har tillspetsat bristen på bostäder, barndagvårdsplatser etc. På grund av den oplanerade samhällsutvecklingen har behovet av allt större resurser för utbildningen inte kunnat

tillgodoses. Studiefinansieringen är ännu otillfredsställande.

Mittenrörelsen vänder sig mot koncentrationsutvecklingen. Vi behöver en spridning av makt och resurser i vårt samhälle. Mindre högskolor är trivsammare högskolor där närdemokratin får möjlighet att fungera. En jämn spridning av utbildningsmöjligheterna gör utbildningen billigare. Samhället får möjlighet att utveckla studenternas studiesociala situation.

En demokratisering av högskolornas inre förvaltning är en spridning av makten. Vi kan utveckla en kritisk utbildning och forskning som förmår verka utvecklande på samhället.

Studentkåren bör vara studenternas demokratiskt fungerande påtryckningsorganisationer. I dagens läge då höger och vänster dominerar kåren behövs en förstärkning av de decentralistiska mittenkrafterna som är villiga att arbeta för en spridning av makt, beslutanderätt och resurser.

I valen 23–24 oktober ställer Mittenförbundet upp 21 kandidater i Helsingfors universitets studentkår och i Tekniska högskolans studentkår. Mit-

tenförbundet erbjuder alltså ett rikare kandidaturval än i fjol.

Mittenförbundet är liksom tidigare i valring med de finskspråkiga mittengrupperna men i eget valförbund. I denna tidning presenteras syn på samhället och på de aktuella studentkåren. På mittuppslaget presenteras kandidaterna i de båda studentkårens delegationsval. Vi hoppas att du skall få en god bild av mittenrörelsen så att du i valet vet vad mitten står för.

Rösta i studentkårsvalen 23–24. 10.

14. 10. 1972

Glöm inte människan

Högskolans uppgifter är många. Den skall skapa välutbildade fackmän — men inte fackidioter — på de mest viktiga områden. Den skall genom forskning skapa ny kunskap. Den skall vara ett forum för debatt och kritik och därigenom utgöra en viktig förnyande kraft i samhället.

Vårt samhälle präglas av centraliserings- och effektivitetsideal. Högskolorna är inga undantag. De växer explosionsartat samtidigt som effektivitetskraven skärps. Men samhället och högskolsamfundet består av levande människor. Alanen m. fl. visade redan 1969 att hela 29.1 % av de studerande har något slag av psykiska störningar. Förhållan-

dena inom högskolorna har inte förbättrats sedan dess — snarare tvärtom. Den enskilda människan, den vanliga studenten och läraren glöms lätt bort i teknokraternas effektivitetsraseri centraliseringsiver.

Det är mot denna bakgrund Mittenförbundet utgår från människans behov. I Mittens socialpolitiska program (på annan plats i denna tidning) har vi som två fundamentala mål pekat på strävan till givande mänskliga kontakter och till självförverkligande. Det är inte minst ur denna synvinkel som en förnyelse av högskolväsendet är nödvändig: Vi behöver en förvaltnings-

reform — en demokratisk förvaltning som ger alla lika ansvar och medbestämmanderätt, en studiereform, ett sådant system, som ger studenterna större valfrihet och möjligheter att studera ämnen som de faktiskt är intresserade av, en decentraliserad högskoleutveckling — vi skall i stället för opersonliga jätteuniversitet med hundratal studenter på en och samma föreläsning ha många mindre och mänskligare högskolor runt om i landet, och slutligen behöver vi ett öppet universitet — alla intresserade måste ges möjligheter till högskolestudier, studentexamen får inte utgöra

en konstlad gräns. Universitetet måste å andra sidan gå ut i samhället. På så sätt kan det i väsentlig grad berika också sin omgivning.

Vi tror att dessa reformer kan skapa en mänskligare högskola, samtidigt som förnyelsen främjar högskolornas allmänpolitiska mål: utbildning av arbetskraft och skapande av ny kunskap, som verkligen fyller samhällets behov. Samtidigt bör denna samhällstillvända högskola bli en förnyande kraft.

Det är med denna grundinställning Mittenförbundet verkar både före och efter valen. Vi hoppas på ditt stöd!

ROGER BROO

Förbundsordförande

Mittenpolitik och samhällsuppfattning

Dagens situation

Dagens värld inbjuder inte till utvecklingsoptimism och blåögd framtidstro. Perspektivet är skrämmande: hur snart lever vi på ett utsuget och härjat jordklot? Samtidigt blir vår vardagliga omgivning oss alltmer överklig: rotlösheten och stressen ökar, känslan av maktlöshet blir reell inför byråkratiseringen av samhället. Vår inrikespolitiska situation ger de dystaste anledning att sja om parlamentarismens kris. Vi ser en orolig värld, ett förvirrat läge — och att en ökande politisk extremism hotar.

Vad behövs?

Trots att vetenskapsmännens bevis för att våra naturresurser missbrukas blir allt vederhäftigare har man hittills allmänt vägrat tro på "olyckskorparnas profetior". Det är tid att inse att det gäller allvar — att vi på alla samhällslivets områden måste acceptera "livets villkor och naturens ordning". Ointresset för arbetslivet, omgivningen och samhället är ett resultat av den för den enskilda människan alltför avlägsna beslutsprocessen. Påverkningsmöjligheterna måste öka, valet av förtroendemännen göras demokratisk och rättvis samt beslutsfattarna sättas under kontroll.

Nödvändig nyorientering

Utarmningen av våra naturresurser och förstörelsen av vår miljö är resultatet av ett

enögt ekonomiskt tänkande, hyllandet av den strikt ekonomiska produktiviteten som självändamål. Cirkeln bör brytas. Den ekonomiska tillväxten bör hållas inom de gränser resurserna ställer

och inordnas i det totala naturens kretslopp vars algebraiska summa med nödvändighet blir noll. Produktionens resultat måste fördelas rättvist, ur ett såväl globalt som regionalt perspektiv.

Demokratins mekanism kan utnyttjas. En fungerande demokrati förutsätter intresse, aktivitet och kunskap — detta kan realiseras i de små enheterna. Möjligheterna att delta och motivationen till det är garanterade.

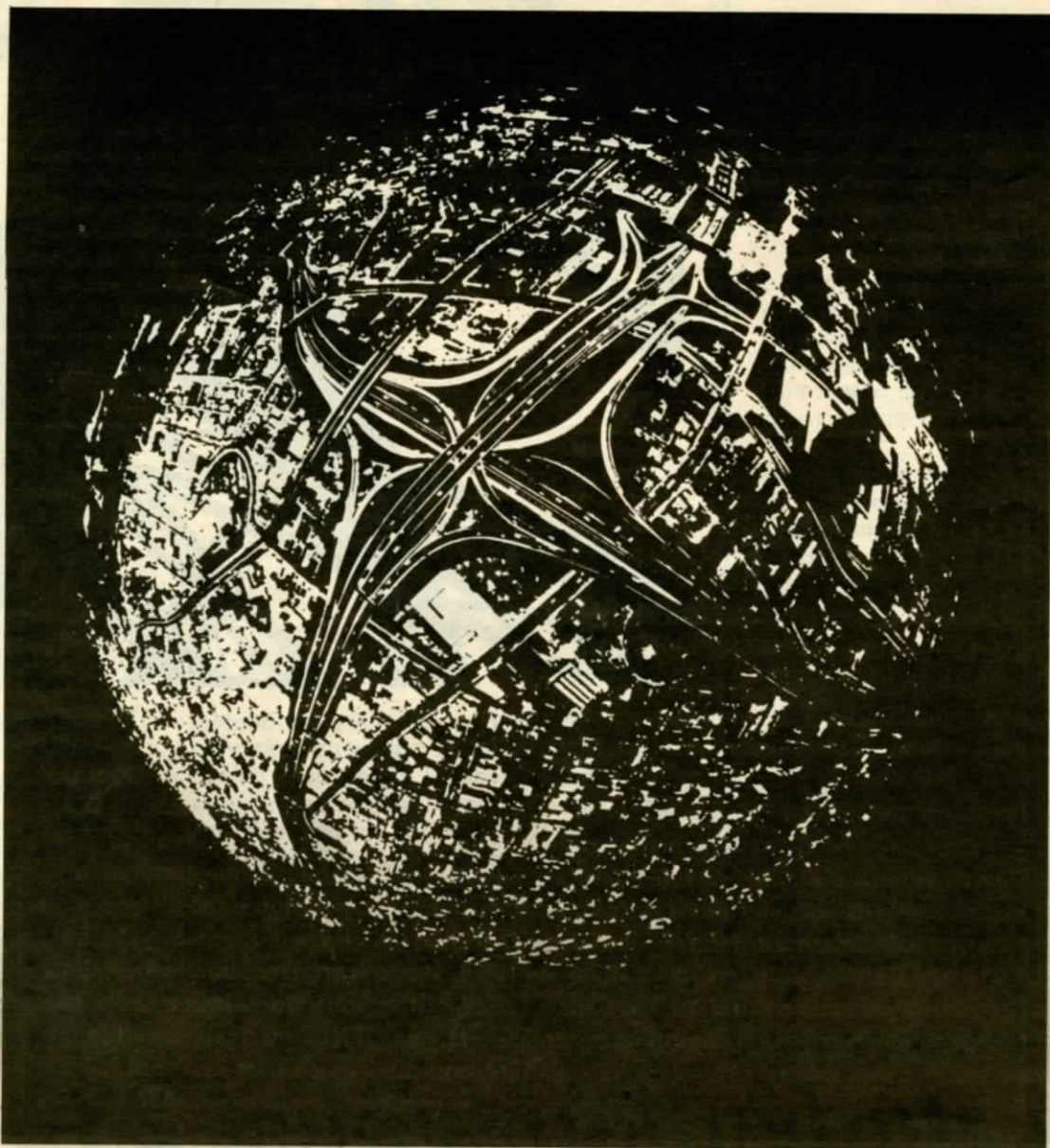
Samhällsmaskineriet

Intressegemenskapen är en naturlig samlande kraft för ett samfund. Och intresse-samfunden kan utgöra de små enheter som bygger upp ett samhälle för människan — där också statsapparaten blir underkastad demokratisk kontroll. Demokratiska spelregler och beslutanderätt i de angelägenheter som rör samfundet är hörnstenarna i en decentralistisk samhällsbild.

All samhällslik verksamhet kan organiseras på detta sätt — och därmed möjliggöra en beslutande folkvilja. Det bildar samtidigt — tillsammans med en fri informationsspridning — förutsättningen för en fungerande kontroll av maktutövning.

Utveckling och dynamik

Utbildningen står i spetsen för utvecklingen. Kunskapen skall förmedlas till alla. Detta medför ett krav på jämlika studiemöjligheter och en studiemiljö fri för påverkan. Forskningen och den tekniska utvecklingen kan realisera våra gemensamma mål — om forskningen utövas enligt samhällets vilja och med ett förnuftigt val av insatserna. Medvetenheten om verkligheten och strävan efter rättvisa är komponenterna i en gynnsam samhällsutveckling. Och resultatet av den är ökad insyn och påverkan, en jämlik fördelning av välbästandet.

Nej till ambulanspolitik och lappskrädderi

Vi presenterar här den inledande principiella delen till Mittenförbundets socialpolitiska program. Programmet har för övrigt ännu inte presenterats. Också den här delen såtillvida preliminär att alla formuleringar inte är fastslagna.

Vi vill presentera vår syn på socialpolitiken eftersom denna kommit att inta en allt centralare plats i studentpolitiken. Utgående från vidstående principer strävar mittens representanter att verka i de olika studentkårerna.

Den första socialpolitiken utgjordes av fattighjälpen. Denna uppkom dels på grund av rent humanitära skäl, ofta med religiös anknytning, dels på grund av de maktavandandes behov av att visa sina underlydande sin "goda vilja" och på så sätt rättfärdiga sin maktposition.

I och med industrialiseringen och kapitalismens genombrott, som innebar att man övergick från hemproduktion till produktionsinrättningar med anställda, förändrades socialpolitiken så småningom. Industrialiseringen ledde till ett allt större beroendeförhållande mellan olika befolkningsgrupper. Löntagarkategorier uppstod inom industrierna.

Behovet av arbetskraft var under den första tiden lätt att tillfredsställa, utbildad arbetskraft behövdes i ringa utsträckning.

Den tekniska utvecklingen medförde en allt snabbare industrialisering. Samtidigt förändrades produktionens karaktär. Ett mångfald av allt mera komplicerade maskiner togs i bruk. Kravet på utbildad arbetskraft restes. Därvid uppstod brist på arbetskraft på många områden.

Pressen på arbetarna och de svåra sociala förhållandena ledde så småningom fram till organisering. Arbetarnas organisering och de allmänt ökade kraven på delaktighet för befolkningen i samhällets beslutsprocess — utvidgandet av rösträtten — skapade förutsättningar för den första egentliga sociallagstiftningen där vissa grundläggande krav för de sämst lottade tillgodosågs.

I det första industriella skedet ställde produktionen upp grän-

ser för tillväxten. Kapitalet och industrierna koncentrerades allt mera. Tekniken utvecklades och produktionens effektiviserades. Brist på marknader uppstod.

Den senaste tidens utveckling har lett till ett alltmer ökat krav på specialisering och därmed en fortsatt press på utbildningen. Arbetskraftens omfång har i och med detta minskat relativt sett samtidigt som kvaliteten ökat. Den arbetsföra och därmed köpkraftiga befolkningen har minskat i proportion till hela befolkningen. Utbildningen förlängs och tiden under vilken det är möjligt att dra nytta av vunna kunskaper minskar. Pensionsåldern sänks.

Denna utveckling har lett till en stagnation av marknadsexpansionen. Nya vägar måste sökas för att få avsättning för en ökad produktion.

I och med denna utveckling förändrades socialpolitiken från att endast ha tillgodosatt marginalgrupper och den i produktionen sysselsatta befolkningens mest akuta behov till att garantera hela befolkningen mot inkomstbortfall och säkra en viss levnadsstandard-köpkraft för alla.

Den utveckling som ovan uppskisserats följer en teknokratisk linje, ett "öka kakan" tänkande som i ekonomisk tillväxt ser det enda saliggörande, man hävdar att enda möjligheten att lösa de sociala problemen och trygga alla samhällsgrupper en skäligen levnadsstandard (köpkraft) är tillväxt.

Denna uppfattning är fortfarande klart dominerande. Planerna för framtiden görs upp utgående från detta resonemang.

Men ekonomisk tillväxt gynnar inte automatiskt dem som har det sämst ställt. Tvärtom, sorterar "välfärdssamhället", ut vissa grupper som "stupar och blir liggande på vägkanten": de ensamstående, de fränskilda, de handikappade, de sjuka, alkoholisterna, de lågutbildade, glesbygdsvånarna osv.

Samtidigt kommer de flesta grupper i samhället, såväl den i produktionen sysselsatta befolkningen som den utanför pro-

koncentrationen, konsumtionshysterin, konkurrensen och arbetslösheten.

Symptom på "anpassningsproblem" blir stress, alkoholism, narkotikamissbruk, alienation, kriminalitet i tätorterna, arbetslöshet i glesbygderna.

Dagens socialpolitik går ut på att genom "ambulanspolitik" och "lappskrädderi" avskaffa och dölja symptomen. Medlen heter hyresbidrag, flyttningsbidrag, slutna anstalter, avgångsveder-

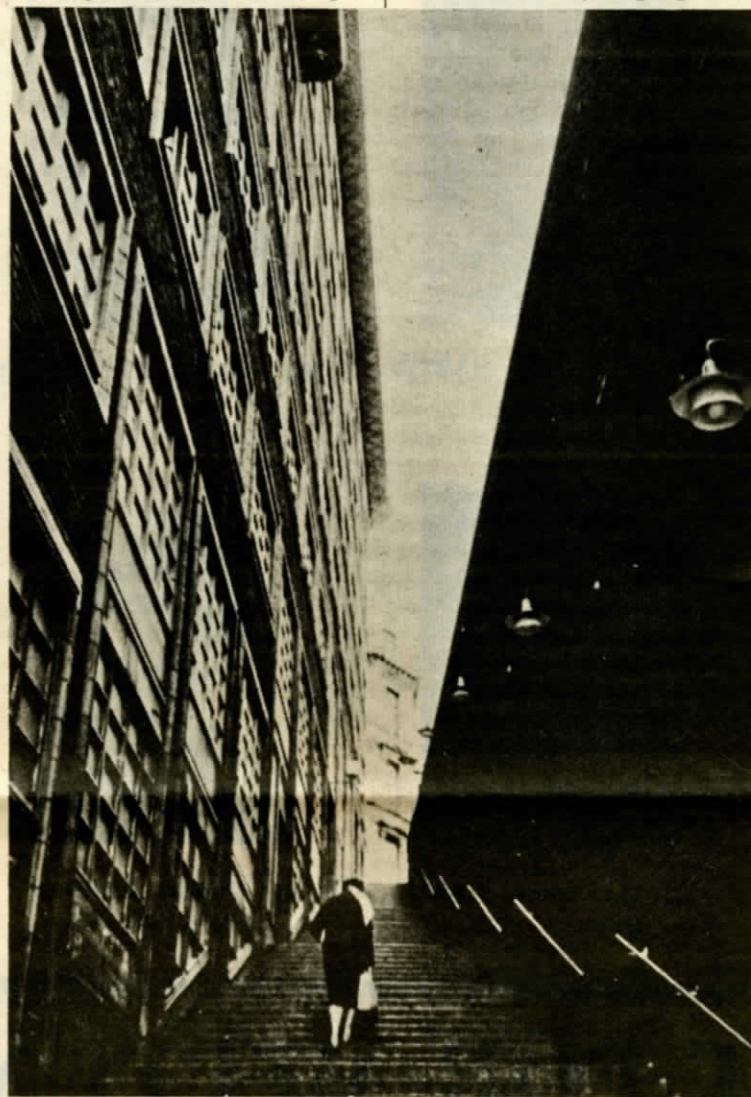
rans bidrag överflödigt. Miniminkomsten ges i form av minimilön åt de i arbetslivet aktiva medan samhället garanterar övrigas utkomst.

Tryggad utkomst är en viktig förutsättning för draglig levnadsnivå. Den ekonomiska trygghet som miniminkomsten ger, skapar möjlighet för människorna att planera på längre sikt, att skaffa sig utbildning, att delta i kulturaktiviteter osv. Kort sagt, ger den enskilda människan större chanser till givande mänskliga kontakter och till självförverkligande. Genom att politiskt arbeta för dessa mål kan samtidigt t.ex. missbruk av alkohol, narkotika, sömnmedel liksom många slag av brottslighet effektivt bekämpas. Exempelvis läkemedelsmissbruk är ju oftast ett symptom på otrivsel, isolering och vanmakt.

Vi tror inte att den socialpolitik som skall lösa vår tids problem får byggas upp kring symptombehandling. Den får inte ses som en isolerad del av samhällspolitiken i stort. Socialpolitiken bör tvärtom ses som en integrerad del av det omfattande reformarbete som skall radera klassamhället.

Vi skall förändra den rådande makt-, inkomst- och förmogenhetsstrukturen. Vi skall skapa ett samhälle som bygger på människans förmåga att forma sin egen omgivning, sin egen framtid, små enheter där beslutsprocessen ligger så nära människorna att hon uppfattar deltagande som meningsfullt och kan solidariser sig med besluten. Ett samhälle där resurserna och kontrollen av resurserna är jämt fördelade såväl mellan människor som regioner.

Där tillväxten inte är ett självändamål utan fördelningen av produktionsresultaten är huvudsaken. Där människan får leva i en biologiskt riktig omgivning utan ekokatastrofens hot.

duktionen stående att stå främmande inför samhället. Människan kan inte identifiera sig själv med samhället, hennes mål sammanfaller inte med samhällets. Hon kan varken påverka samhällsutvecklingen eller sin närmaste omgivning. Man kräver att hon skall "anpassa sig till den vetenskapligt tekniska utvecklingen", till de stora enheterna,

lag, arbetslöshetsersättning osv.

Målet skall vara att i så hög grad som möjligt avskaffa den traditionella socialpolitiken, som förutom att den utgör ett svårhanterligt lappverk ofta uppfattas som förnedrande för klienterna.

Införande av miniminkomst skulle göra största delen av den vildvuxna och oöverskådliga flo-

Förvaltningsreform — så fort som möjligt

Trots att frågan om en demokratisering av högskolornas inre förvaltning länge varit aktuell har få konkreta framsteg gjorts. Med tanke på hur odemokratisk och föråldrad dagens högskoleförvaltning är, är det av största vikt att riksdagen med det snaraste stiftar en ramlag som bygger på principen en man en röst.

För närvarande undergår en regeringsproposition i denna fråga riksdagsbehandling. Regeringens förslag bildar en god bas för en ny lagstiftning om högskolornas inre förvaltning. Det är dock ganska uppenbart att det fordras mycken

konstruktiv samarbetsvilja om riksdagen skall kunna enas kring lagförslaget. Många riksdagsmän bör uppge sina fastlåsta positioner och beakta de krav en demokratiskt fungerande högskola ställer på förvaltningen.

Även om lagförslaget bildar en god bas för reformeringen av förvaltningen innehåller det också endel brister och principiella felaktigheter bl.a. lyser en viss tendens till teknokratiskt och centralistiskt synsätt igenom på många punkter. Mittenförbundet vill fästa uppmärksamhet vid följande viktiga punkter:

HÖGSKOLORNAS AUTONOMI:

Enligt lagförslaget skulle en del viktiga frågor föras bort från högskolorna för att avgöras av undervisningsministeriet eller regeringen. Bl.a. skulle högskolornas organ inte mera utnämna de högsta tjänstemännen och de biträdande professorerna. Regeringens förslag innebär en inskränkning av högskolornas autonomi och måste därför avvisas.

FULLMÄKTIGES BEFOGENHETER:

Enligt lagförslaget skulle fullmäktige väljas demokratiskt. Samtidigt innebär lagförslaget att

man begränsar detta organs befogenheter till förmån för en styrelse som utses av fullmäktige men som inte kan avsättas under pågående period. Fullmäktige skulle inte kunna förbehålla sig beslutanderätten i en fråga som normalt tillhör styrelsen. Samma uppbyggnad återkommer i förhållandet mellan styrelsen och förvaltningsmyndigheterna samt rektorn. Fullmäktige bör också i verkligheten vara högskolans högsta beslutande organ. Styrelsen bör befinna sig i parlamentariskt förhållande till fullmäktige.

OKLARHETER I INSTITUTIONSFÖRVALTNINGEN:

Man har i lagförslaget inte ta-

git ställning till institutionsrådets befogenheter. Detta är beklagligt eftersom de beslut som de studerande mest konkret kommer i kontakt med fattas inom institutionerna. Det är synnerligen viktigt att institutionsförvaltningen demokratiseras, i avsikt att skapa en fungerande närdemokrati. Särskilt angeläget är detta i Helsingfors universitet med tanke på den mammutsjuka högskolan lider av.

Inte heller får grundutbildning och forskning inom ett ämnesområde splittras på skilda förvaltningsenheter, vilket förslaget ger möjlighet till.

Institutionsrådet bör väljas med allmän och lika rösträtt ge-
(Forts. på sjätte sidan)

MITTENS KANDIDATER I UNIVERSITETS STUDENTKÅR

359 **BLOMBERG, LARS**
mat. nat. NN

360 **BLOMBERG, MARTIN**
"Osmo"
juridik NN

361 **BORGMAN, MICHAEL**
juridik NN

362 **BROMMELS, MATS**
medicin ÖFN

363 **DEGERMAN, HENRIK**
juridik NN

364 **FORST**
hist.

369 **KORSBACK, CHARLES**
medicin VN

370 **MANSSON, BJÖRN**
statsv. NN

371 **NIEMI, GUNNAR**
agro-forst NN

372 **NYLUND, HAKAN**
statsv. NN

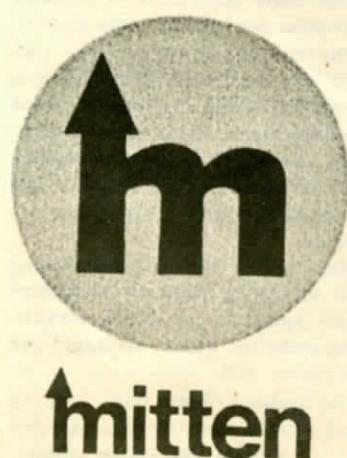
373 **OKER-BLOM, MAX**
juridik NN

374 **PERS**
agro-

EN RÖST FÖR MITTEN ÄR EN RÖST FÖR
STUDENTKÅR, KRITISK VETENSKAP OCH

MITTENS KANDIDATER I TE
STUDENTKÅRS DEL

AHLBACK, JÖRAN

DEGERTH, CLÄS

DEGERTH, SVANTE

EKMAN, ANDERS

GYLL

HELSINGFORS

RS VAL

358 BÉLINKI, KARMELA
hist. fil. NN

SSSELL, PIA
fil. ÖFN

365 HEMNELL, KURT
"Kasper"
juridik NN

366 HINDSBERG, ELISABETH
hist. fil. NN

367 JERN, ULLA-MAJ
agro-forst VN

368 KANCKOS, SVEN
medicin VN

SSON, PER-EDVIN
forst NN

375 POUSETTE, MAGNUS
juridik NN

376 STENLUND, PETER
statsv. VN

377 WALTHER-MATTLIN,
BARBRO
statsv. VN

378 WASSTRÖM, EIMER
teol. NN

EN SOCIALPOLITISKT AKTIV DEMOKRATISK FÖRVALTNING

TEKNISKA HÖGSKOLANS

LEGATIONSVAL

JERNBERG, IKA

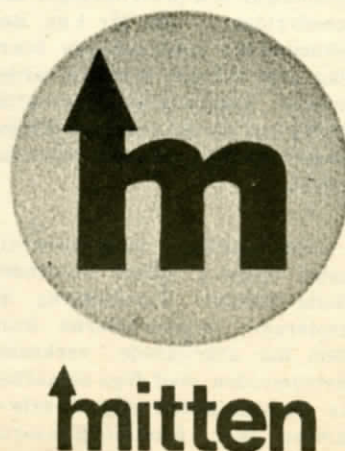
JERN, OLAV

RAMSAY, BEATA

ROTKIRCH, CALLE

Hur demokratin bör fungera i HUS

Med demokrati förstås folkstyrelse. Den moderna demokratin är i allmänhet representativ, d.v.s. medlemmarna i ett samhälle utövar inte sin makt direkt genom omröstning, utan besluten fattas av utsedda ombud. Maktutövningen inom studentkåren bygger också på den representativa demokratin princip. Genom årligen återkommande allmänna val utser studentkårens medlemmar 60 representanter till HUS högsta beslutsfattande organ, delega-

tionen. Delegationen utser i sin tur en styrelse, vars karaktär är verkställande. Styrelsen bör åtnjuta förtroende bland majoriteten av delegationens medlemmar, för att få sitta kvar. Vid sidan av den representativa demokratin är parlamentarismen den ledande principen i fråga om beslutsprocessen i HUS.

Det har under de senaste åren visat sig att demokratin inom studentkåren inte fungerar till-

fredsställande. Medlemmarnas möjligheter att påverka besluten har minskat.

Detta problem är inte specifikt för HUS, utan ett allmänt fenomen i vårt samhälle. Den enskilda människans möjligheter att påverka sin omgivning minskar oroväckande.

Vad beror då detta på? Verksamhetsformerna har blivit allt fler och mer mångfasetterade, samtidigt som informationsklyftan mellan beslutsfattarna och medlemmarna vidgats. Bristen på in-

formation har även lett till att intresset för HUS angelägenheter sjunkit. Utan information vet man inte vad som händer. Utan att veta vad som händer är det som bekant besvärligt att veta vad man vill stöda eller ändra på.

Vilka åtgärder bör man då vidta, för att trygga studenternas medbestämmanderätt i HUS. Svaret på denna fråga ger sig självt. Informationen bör ökas. Uppllysning om vad som kommer att ske. Ylioppilaslehti måste i högre grad än

tidigare vara ett informationsorgan. Studentkåren måste aktivt sitta eget informationsorgan, Hyy — tiedote. Styrelsemedlemmarna bör göras skyldiga att informera studentkårens medlemmar om sitt handlande. Delegationsmötena bör kompletteras med en frågetimme.

Demokratin inom studentkåren bör utgöras av en ständig växelverkan mellan saklig information till medlemmarna och medlemmarnas påverkan av studentkårens verksamhet.

Under slutet av sextioalet aktualiserades frågan om karaktären av studentkårens medlemsavgift. Vissa grupper ivrade för att medlemsavgiften till HUS borde vara frivillig. Denna diskussion rann dock ut i sanden för att efterföljas av tystnad. Först senaste vår blev frågan återigen aktuell. Denna gång gällde det dock Tekniska Högskolan. Liberala Folkpartiets riksdagsgrupp vände sig till undervisningsminister

Sundqvist med en förfrågan rörande vissa stadganden i förordningen om högskolan. Bestämmelserna gällde automatiskt medlemskap i Tekniska högskolans studentkår. Gruppen ansåg att det

rar HUS ca 35 procent av sina utgifter med tillhjälp av medlemsavgifterna. 25 procent av utgifterna täcks genom statsbidrag, 10 procent genom inkomster av fastigheter och ca

skulle det innebära en allvarlig försämring av den studie-sociala och kulturella service studentkåren idag förmår erbjuda. Dessutom skulle de små fakultetsföreningarnas verk-

Studentkåren håller på att överföra en del av sina sociala uppgifter till samhället. Detta måste dock ske gradvis. För att klara av sina sociala åtaganden bör därför HUS bibehålla det obligatoriska medlemskapet. Man bör dock sträva till att hålla kåravgiften på nuvarande nivå.

För tillfället behöver HUS hjälp för att kunna hjälpa dig. Håll dig informerad om vad som sker i studentkåren, så att du får den hjälp och service du vill.

HUS' medlemsavgift

automatiska medlemskapet borde avskaffas.

För närvarande finansie-

30 procent genom egna inkomster. Ifall det automatiska medlemskapet skulle upphöra

samhet bli lidande genom minskade subventioner från studentkåren.

Planering inom HUS

HUS är en intresseorganisation för samtliga studenter. Studentkåren kan fungera meningsfullt enbart om initiativen från medlemmarnas sida är tillräckliga, om medlemmarnas röst hörs ända fram till verkställande organ.

Större påverkningmöjligheter är livsviktiga för ett vitalt HUS!

Det behövs en komplettering av den politiska "feedback-mekanismen", val, påverkan via politiska organisationerna mm.

I detta nu sker beredningen av ärendena inom HUS inom styrelsen och bland tjänstemännen. Styrelsens utskott består av styrelseledamöter och en stor del

av också det faktiska avgörandet fattas av sekretariatet i styrka av sin sakkunskap.

Ett alternativ till denna högeffektiva förvaltning kan säkert genomföras i HUS, som är öppen för reformer och förnyelse. Mera människor kan fås med i det förberedande arbetet genom

att temporära arbetsgrupper tillsätts och att styrelseutskotten kompletteras med personer utanför styrelsen. Flera projekt — mera deltagande!

Det har klagats på informationen från HUS — ofta ställs man inför fullbordat faktum när man läser beslutsförteckningen i Yli-

oppilaslehti. Trots eventuella dåliga erfarenheter borde remissförfarandet utsträckas till organisationer bland studenterna som formellt inte har direkt anknytning till beslutsprocessen inom studentkåren. Genom kontakt med nationer och fakultetsföreningar när man den enskilda studenten.

Kultur för alla

Inom kulturens område har elit-tänkandet länge dominerat. Man har definierat olika kulturyttringar som goda eller dåliga. Elit-tänkandet är givetvis ägnat att passivera kulturaktiviteten bland människorna.

Kommersialismen är också passiverande. Denna har blivit allt starkare i vårt samhälle. Kommersialismen har åstadkommit en masskonsumtion men

samtidigt en likriktning av kulturen.

Endast kulturell aktivitet från ett stort antal människors sida kan skapa en mångsidig och rik kultur som befinner sig i ständig utveckling.

Det nya, aktiva intresset för s.k. folkkultur är därför synnerligen positivt. Ett allt större antal människor deltar idag i ska-

pande verksamhet inom folk-kulturens olika områden.

HUS BÖR FRÄMJA KULTURDEMOKRATI

Helsingfors universitets studentkår bör i sin verksamhet motarbeta elit-tänkande och kommersialism. HUS kulturaktiviteter bör rikta sig till den stora majoriteten inte till ett fåtal. HUS bör också främja självaktivitet —

inte ett passivt mottagande av kulturutbudet.

UNDERSÖK KULTUR-CENTRUMS PUBLIKSTRUKTUR

Kulturcentrum dominerar HUS kulturaktivitet. HUS bör därför noggrant och kritiskt följa dess verksamhet. Tecken på elit-tänkande bör motarbetas. I avsikt att undersöka om kulturcentrum främjar kulturdemokrati bör en

undersökning av kulturcentrums publikstruktur företas. I undersökningen bör man fästa vikt åtminstone vid publikens sociala bakgrund, nuvarande verksamhet, och intresse för samhällsfrågor.

Kulturcentrum får inte rikta sig endast till människor med ett stort politiskt intresse utan bör i demokratisk anda sträva till att sprida kulturaktiviteterna till så många som möjligt.

Tvärvetenskaplighet och ämnesval

Universiteten skolar oss till specialister. Kunskapsmängden har ökat, effektivitetskravet leder till en allt snävare fackinriktning. Följden är ofta en irrationell specialisering — som helt missar den helhets — syn som är nödvändig vid all förnuftig planering. Avvägningen av olika målsättningar och prioriteringar blir snedvriden — ofta får t.ex. den ekonomiska sakkunskapen övertag över svårare mätbara värderingar. Sakkännarna på de olika områdena får det svårare att kommunicera med varandra och samverka.

Undervisningen inom universitetet följer i många avseenden detta mönster. Fakulteterna är isolerade, institutionerna inom dem har avgränsade verksamhetsområden med föga samarbete. De som önskar välja tillvals — ämnen över fakultetsgränserna

eller komplettera sina studier utanför universitetet stöter på svårigheter.

Också forskarutbildningen får sin slagsida av att motsvarande inskränkta syn präglar det vetenskapliga tänkandet: metodikunder — visningen är oorganiserad (inga kurser för forskare i matematik, logik, filosofi, statistik, sociologi, psykologi m.fl.). Teamwork och tvärvetenskaplig forskning är beroende av enskilda forskares initiativ.

Högskoleförvaltningsreformen medför ändringar i universitetets organisation. I samband med den bör informationsutbytet öka, studiegången göras friare, ämnesval över fakultetsgränserna möjliggöras och undervisningen och prestationerna vid olika institutioner göras jämförbara.

Det är frågor som naturligtvis

kräver utredning. HUS bör igångsätta ett projekt för att undersöka möjligheterna till friare ämnesval: lärarkrafternas disponering, administrationsproblem, koordineringen, noteringen av studieresultaten. Samtidigt bör HUS aktivera fakulteterna för att utarbeta översikter av kurser och ämnen så att jämförelser blir möjliga.

FORTSÄTTNING Förvaltningsreform

(från tredje sidan)

nom hemliga och proportionella val så att alla får möjlighet att delta i beslutsfattandet inom institutionen. Institutionsrådet bör vara högsta beslutande organ.

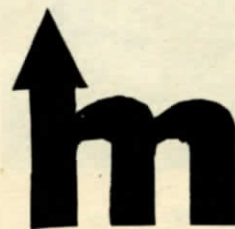
Slutligen vill Mitten framhålla betydelsen av att arbetet på interimistiska reformer i högskolornas institutionsförvaltning fortsätter. I detta läge är det

Ifall du är intresserad att delta i Mittens verksamhet eller vill veta mera om Mitten kan du kontakta följande personer:

MITTENSTUDENTERNA VID HELSINGFORS UNIVERSITET: Ordf. Mats Brommels, Pargasvägen 17, tel. 41 07 60.

MITTENFÖRBUNDET VID TF
kontaktman: Anders Ekman, TKY 2 C
367 te., 468 2383.

ännu helt oklart när riksdagen kan stifta en ramlag och om en sådan stiftas tar det ännu lång tid innan denna träder i kraft. Därför är frivilliga, tillfälliga reformer viktiga.

mitten

tidning utgiven av Mittenstudenterna vid Helsingfors universitet och Mittenförbundet vid TF

Ansvarig utgivare:
Mats Brommels

Redaktörer:
Peter Stenlund
Ulrika Gyllenberg

THS, de studerandes egen studentkår?

Verksamheten inom studentkåren vid Tekniska högskolan är omfattande men hur många vet egentligen vad som händer och hur man kan påverka det som händer. Och kan överhuvudtaget en sammanlutning med över 18 miljoner marks årsomsättning, med över 300 anställda bli någonting annat än en pappersförening för medlemmarna?

Demokratin inom studentkåren har inte fungerat tillfredsställande de senaste åren. Visst väljs det varje år en delegation som skall utgöra studentkårens högs-

ta beslutande organ, men detta är inte tillräckligt. En grundförutsättning för en fungerande demokrati är att informationen är ordnad och ger möjligheter till diskussion om föreningen, dess verksamhet och de beslut som fattas.

Demokratin inom THS har utvecklats närmast genom den tredelning av verksamheten som under detta år definitivt har förverkligats. Teknologbyn med alla de människor som där bor har fått ett eget självstyrelseorgan som för första gången valdes senaste år. Härfter bör självstyrelsen utvecklas så att byn i allt högre grad får utveckla sin själv-

bestämmanderätt. Det ekonomiska trycket gentemot byn kommer dock att växa de närmaste åren. De stegrade värme- och elkostnaderna samt andra kostnader har lett till att en hyreshöjning har börjat verkställas för några av bostäderna. För att hyreshöjningarna inte skall drabba hyresgästerna ojämnt och orättvist bör det ske en hyresutjämning dock med beaktande av hyresnivån.

Många av de nuvarande bostäderna är i starkt behov av renovering. Förslitningen av bostäderna har varit snabb och hyresstandarderna kommer att sjunka

snabbt om inte det vidtas motåtgärder. Det bör därför ske en ordentlig satsning på renoveringen av bostäderna.

Hela studentkårens ekonomi är mycket bekymmersam för tillfället. Trots att Dipoli ofta är så upptaget att teknologernas egen verksamhet inte ryms med, fortsätter ekonomin att vara dålig. Detta har bland annat lett till den omdiskuterade höjningen av matpriserna. Denna höjning motsvarar dock endast de höjda råvarukostnaderna i medeltal.

Man bör dock inte ha några illusioner om att de ekonomiska

svårigheterna löses genom propagandametoder. Det är de studerande och de anställda som genom sitt arbete är tvungna att bära bördan för den dåliga ekonomin och kommer att få göra det också framdeles. Men för att studentkåren skall kunna kräva detta bör den också motsvara de krav som ställts på den. Studentkåren får inte utgöra något självändamål.

Demokratin och informationen inom studentkåren bör ges en framträdande roll det kommande året. En fortsatt långsiktspänning av både verksamheten och ekonomin är nödvändig.

THS kulturverksamhet

Grundförutsättningarna för en omfattande kulturverksamhet inom THS finns. Det finns utrymmen, det finns medel att tillgå och det torde finnas en intresserad medlemskår. Men ändå har inte kulturverksamheten spridits ut på ett sådant sätt att alla THS-medlemmar aktivt kan delta i de kulturella aktiviteterna.

THS har en på allt sätt mycket brokig medlemskår där många olika åsikter finns representerade. Detta gör att det finns många olika uppfattningar om vad den kulturella verksamheten borde innehålla. I styrelseprogrammet för detta år konstateras att medlemmarna

bör ges mångsidiga och också motstridiga impulser.

Vad som i hög grad har saknats är dock olika slag av skapande verksamhet. I synnerhet för de studerande som bor i Otnäs är den skapande verksamheten av stor vikt. Konflikten mellan den ensidiga sociala miljön och studiepressen ställer stora krav på fritidsverksamheten. Detta är en stor uppgift för studentkåren. Men den skapande verksamheten får inte vara förlagd enbart till Dipoli. Aktiviteter inom byn är av stor vikt för trivselen. Större vikt borde därför i framtiden fästas vid de kulturella verksamheterna inom byn. Barnfamiljernas speciella

behov bör i detta sammanhang speciellt beaktas.

Teknologföreningens roll som allaktivitetshus bör utvecklas. Folkmusikkonserten under 100-årsjubileet är ett gott exempel på aktiviteter som kan utvecklas, likaså fria teatergruppers framträdande på TF. Men det räcker inte med ett passivt mottagande. Kulturaktiviteterna bör i större utsträckning vara skapande och deltagande.

För dem som inte bor i Otnäs bör det ges möjligheter till kulturella aktiviteter också på dagarna.

De studerandes möjligheter till motion bör ses som en del

av den kulturella aktiviteten. Denna verksamhet som ingår i studieprogrammet men som högskolan ändå inte sköter bör ges bättre verksamhetsförutsättningar. Högskolan måste fås att handha denna verksamhet och bör framförallt finansiera den.

Folkkulturen bör ges större utrymme i THS verksamhet. I dagens värld där informationsflödet är stort och intryck och impulser utifrån lätt påverkar den egenartade kultur som utvecklats i vårt land är det speciellt viktigt att föra fram den traditionella folkkulturen och den vikt den har i ett decentraliserat samhälle.

Delegationsvalen THS och TF

Delegationsvalen berör inte TF direkt. Däremot utgör TF på grund av sin storlek en enhet, som knuten till THS har stor möjlighet att delta i THS verksamhet och forma den. TF:s medlemmar har större möjligheter att i många frågor påverka THS via TF än direkt som medlemmar av THS.

Därför har mitten ansett det vara viktigt att satsa stora resur-

ser på TF och arbeta för ett förverkligande av sina politiska målsättningar även här. I och med att mitten samtidigt är aktivt engagerad inom THS och dess styrelsearbete, möjliggör detta en fruktbar växelverkan mellan TF:s och kårens politik och andra förhållanden.

Under det gångna året har stor vikt fästs vid att knyta fastare

kontakter mellan THS och TF, vilket även måste anses ha lyckats. Sällan tidigare har väl så många TF:are varit engagerade i kårens verksamhet som i år. Av dem torde största delen utgöras av mittens representanter i olika verkställande organ.

SOCIALA UPPGIFTER INOM TF

TF har en mycket viktig social

funktion bland de studerande. Bland de sociala uppgifter mitten uppfattar som betydelsefulla kan nämnas bespisningen. Som känt upprätthåller TF en studentrestaurang, som erbjuder studerandena mat till låga priser. Mitten har här fört en konsekvent politik, som tagit sig uttryck bl.a. i att studentpriserna på mat hållits nere. Därtill har speciella lågprisrätter upprätthållits, vars priser inte höjts i samma mån som de dyrare vid prisjusteringarna.

STUDIERÅDGIVNINGEN PÅ TF

Studierådgivningen intar en central plats i TF:s verksamhet. På den punkten har mitten strävat till att en tillräcklig allmän information för förstaåringarna ges på svenska särskilt i början av hösten, innan de vant sig vid finskan. I den mera ingående studierådgivningen har mitten betonat gillenas betydelse och hänvisat till dem.

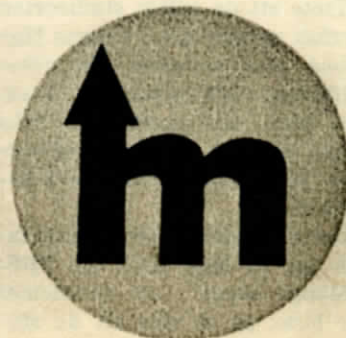
Dessutom har mitten genom TF tagit betydande initiativ för att Tekniska högskolan bättre måtte tillgodose kraven på svenskspråkig information om studieprogram och kursinformation.

ALLMÄN POLITIK PÅ TF

Mittens allmänna strävanden på

föreningen har varit och är att stimulera medlemmarnas intresse för samhällsfrågor genom olika programarrangemang. Bland de under året mest framträdande frågorna må nämnas miljövärden, som behandlats i bl.a. en stor 45-planschers utställning, tidningsartiklar och diskussioner, samt folkkulturen — som väl tydligast kom till synes under det nyligen firade hundraårsjubileet i form av den arrangerade folkmusikkonserten. Därtill har stor vikt fästs vid att göra medlemmarna medvetna om teknikens samhällsroll och det ansvar de har som tekniker och samhällsbyggare.

Mitten har inom TF även aktivt verkat för utvidgade kontakter med övriga studentkorporationer och andra organisationer, ett mycket viktigt led i arbetet för att motverka isolering och otillbörligt stark fackinriktning.

Rösträtt är röstplikt

Röstningsprocenten i studentkårsval brukar vara rätt låg. Lägre än i gemen anses den vara på svenskspråkigt håll. Orsakerna till det dåliga intresset för studentkårernas angelägenheter är säkert varierande. Många upplever kanske studentpolitiken som sandlådepolitik. Man tänker kanske: "Låt studentpolitikerna slåss sinsemellan, inte berör det mig."

En uppfattning enligt ovan är definitivt felaktig. Redan det faktum att HUS' och THS' budgeter går på miljonbelopp visar att studentkårens ledning måste göra viktiga beslut. Det är därför inte likgiltigt vem som leder studentkåren. Det är inte likgiltigt för den enskilde studenten hur studentkårens resurser fördelas. Studentkåren är de studerandes starkaste intresseorganisation då det gäller att förbättra den studiesociala situationen. Vi behöver en stark studentkår så länge samhället underlåter att trygga de studerandes utkomst och avdela tillräckliga resurser för utbildning. Det är därför varje studerandes plikt att rösta i studentkårsvalen.

Tak över huvudet

Bostadspolitiken skötes tidigare av enskilda nationer, fakultetsföreningar och studentkårer. I slutet av 60-talet grundades emellertid HOAS, vars uppgift är att koordinera och effektivisera byggandet och anskaffningen av studentbostäder inom huvudstadsregionen. Stiftelsen är dock inget politiskt påtryckningsorgan och av denna orsak faller det alltså på studentkårerna och studentkårernas förbund att verka som intresseorganisationer även på bostadspolitiken område.

En aktiv mittenpolitik på bostadspolitiken område förutsätter att studentkårens roll som intresseorganisation på bostadspolitiken område klart kommer till uttryck genom en aktiv politik för förbättrande av studenternas bostadsförhållande.

Detta innebär påtryckning mot stat och kommun. Staten bör förmås att bevilja lån till sådana studentbostadsprojekt som idag tyvärr faller utanför ramen för statens låneverksamhet, t.ex. anskaffning och reno-

vering av gamla bostadshus och sanering av hus. Detta är nödvändigt för att undvika kampusbebyggelse och kategorihus för studenter.

Kommunen och kommunerna har dock en avgörande roll även i fråga om studentbostäderna. Det borde ligga i kommunernas intresse att redan i planeringskedet av bostadsområden tillgodose både ensamboende studenter och studentfamiljers bostadsbehov. Likaså är det av in-

teresse för både kommun och studenter att lokaliseringen av studentbostäderna sker så att onödigt långa resor mellan arbetsplats — institutionen eller fakulteten — undviks.

Vid planeringen bör speciellt iakttagas att studentbostäderna byggs så att en smidig ändring av t.ex. ett antal enkelrum till en familjebostad möjliggörs.

Då HOAS i första hand verkar som en anskaffare och byggar av studentbostäder verkar

det i dagens läge även vara meningsfullt att valet av invånare till HOAS-husen sker på ena hand grunder inom alla medlemskorporationer av stiftelsen.

Detta är av synnerligen stor vikt för den bostadssökande studenten att hans bostadsansökan kan beaktas som ansökan även till andra platser än dit han i första hand sökt. Samtidigt borde studentkårerna inleda förhandlingar om förenhetligandet av urvalsgrunderna till studentbostäderna.

Barndagvården

Det uppskattade antalet barn till studerande i Helsingfors med omnejd var på hösten 1971 mellan 3.500 och 4.000. Vid samma tidpunkt uppgick antalet barndagvårdsplatser till 97. Situationen i dag är tyvärr inte mycket bättre.

Studenterna är inte ensamma om sitt problem. Tusentals mödrar runtom i landet är i behov av vårdmöjligheter för sina barn, för att kunna arbeta för sitt uppehälle. Enligt en nyligen slutförd undersökning krävs 83 milj. mk i investeringar, för att situationen skall vara under kontroll 1980. Det betyder att

behovet av barndagvårdsplatser borde vara fyllt. Vi kan likväl inte vara säkra på att barn till studeranden får komma i åtnjutande av dessa platser. Platserna är i första hand reserverade för kommunens egna medlemmar. År 1971-72 var hälften av alla studeranden vid Helsingfors Universitet bosatta utom Nylands län. En bråkdel av studerandena är bosatta i Helsingfors, men över 20.000 studerar här. Så länge samhället inte är redo att ta hand om deras barn måste HUS vara det.

År 1971 var anslaget från HUS till studenternas barndagvårds-

stiftelse 25.000 mk. I början av samma år fastställdes studentkårens budget till 1.920.000 mk. Studentkåren har råd att fördubbla anslaget. HUS måste samtidigt kämpa för att stadens myndigheter ändrar sin inställning, så att barn till studeranden ges möjlighet att erhålla samma förmåner som kommunens egna invånare. Under tiden måste HUS trygga barnens tillvaro.

Studenthälsovården

Det lönar sig att utnyttja de tjänster Studenternas hälsovårdsstiftelse erbjuder. Stiftelsen finns till för att erbjuda de studerande hälso- och sjukvård innan samhälle och kommun har kapacitet att klara av alla invånare, också de icke på en ort fast bosatta.

Hälsostationerna i Helsingfors (Tölögatan 37) och Otnäs (Martintigen 8) ger läkar- och tandläkarvård. Hembesök av läkare

och hälsovårdare kan beställas per telefon.

Idén med all hälsovård är att förebygga sjukdom. Hälsofostran är en verksamhet som stiftelsen bedriver genom att distribuera broschyrer om bl.a. livsföring och motion. Och stiftelsen strävar till en "hälsomässig kartläggning" av de nya studenterna genom att samla in uppgifter medelst frågeformulär. Det ger en möjlighet till att

eventuellt upptäcka sjukdomar och ger en statistisk bild av studenternas hälsotillstånd, vilket är viktigt vid planeringen av vårdområdena.

Studenternas representation i stiftelsens organ bör ökas successivt. Studentkårerna utser egna representanter också till de lokala hälsostationernas direktörer. Det finns möjlighet att påverka utvecklingen:

- ett trivselproblem som lätt borde kunna rättas till: behandlingstiden är ofta för

kort för mer än ett ingrepp (speciellt på tandstationen); behandlingsperioden blir lång pga. de många besöken.

- Speciellt ifråga om de psykiska, gynekologiska tjänsterna samt tandvården har utbudet understigit efterfrågan på tjänster varför speciella satsningar på dessa områden är av nöden.

- Studenternas psykiska problem har uppmärksamats och noterats redan en längre tid, men de svenska studenterna i Helsingforsnejden har

- Till den preventiva hälsovården hör den hälsokontroll som i detta skede endast utförs på de nya studenterna. En utvidgning av intervjuverksamheten och resultatbehandlingen kunde planeras i samarbete med frivilliga mediciner, politiker och psykologstuderande. De aktuella fakultetsföreningarna borde via HUS kontaktas av stiftelsen.

svårt att få terapi på sitt modersmål. Vid HUS rådgivningscentral (Neuvontakeskus) ger endast en av psykologerna terapi på svenska.

Rätt till hemort

På grund av de centraliserade utbildningsmöjligheterna måste massor av studerande utbilda sig på främmande ort. Dessa studerande har i många hänseenden hamnat i en socialt svår ställning.

Trots att de tillför studieorten mycket pengar tar i dagens läge ienna inte ansvaret för dessa tillfälliga ortsinvånare. T.ex. kan barn till studerande från annan ort inte utnyttja studieortens kommunala barndagvårdsplatser.

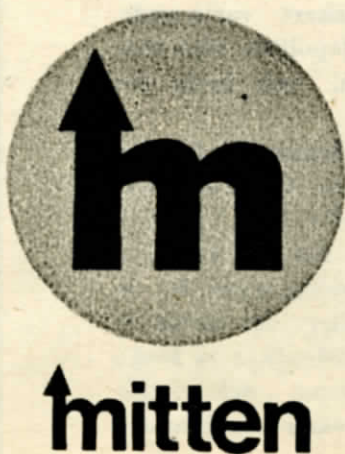
Detta missförhållande har tagits upp av både HUS och THS.

Många anser att problemet bör lösas på så sätt att de studerande mantalsskriver sig på

studieorten. Enligt mittens åsikt är detta principiellt felaktigt. En studerande skall inte bli tvungen att byta hemort bara för att det inte råkat finnas utbildningsmöjligheter hemma. Ifall en studerande mantalsskriver sig på den nya orten blir benägenheten till permanent bostättning i många fall större. Åtgärden skulle alltså inverka negativt på den regionala befolkningsfördelningen.

Mitten anser att studieorterna har skyldighet att ta hand om studerande också från andra orter. Lagstiftningen bör utformas så att de studerandes ursprungliga hemorter avlastas de sociala kostnaderna för sina stu-

derande. Studieorterna som tar emot stora belopp av de studerande bör åta sig de sociala kostnaderna för dessa.

mitten

Motion

Speciellt tidigare kunde man i olika publikationer märka en synnerligen kritisk inställning till studenternas allmänna kondition och fysiska hälsa. I någon mån har detta dock förändrats genom jämförande undersökningar med såväl studenter som personer i samma åldersgrupper. En allmän nedgång i konditionen tycks vara tendensen.

Av denna orsak är det av speciell vikt att fästa större uppmärksamhet vid alla slag av motionsidrott. Studentens arbete är till största delen stillasittande och för att balansera upp detta behövs regelbundet återkommande motion, som verkligen kräver vissa ansträngningar

av utövaren.

Studenternas motionsförbund har till uppgift att sköta studentmotionen. Likaså har åtminstone Helsingfors Universitet i någon mån fäst detta problemområde nödig uppmärksamhet. Men allt fortfarande återstår mycket att göra.

I dagens situation måste tyngdpunkten inom den sk. fysiska fostran i första hand läggas på ett upphjälpande av motionsidrottens ställning och detta kommer att ske på bekostnad av tävlingsidrotten. Dock bör man fästa uppmärksamhet vid att motionsidrotten utformas på ett sådant sätt att den verkar tilldragande på största delen studenter.